

UNG JENTE

Hannah Petrie

Jeg er Hannah Petrie og har skrevet en delvis selvbiografisk roman om en ung jente med schizofreni. Jeg følger "Anna" i prosessen fra de første akuttinnleggelsene til hun kommer inn på utredningsenhet for unge med mulig psykose eller schizofreni. Jeg har selv vært innlagt på en slik avdeling og har i dag som 22-åring diagnosen paranoid schizofreni, og bruker medisiner. Boka "Ung jente" ble skrevet i perioden fra jeg var 16 til 18.

Da jeg begynte å skrive var det bare fint å få uttrykt følelsene mine om hva jeg selv gikk igjennom. Men det var også tøft i perioder. Likevel ble det etter hvert en historie og en bok. Jeg husker hvordan jeg opplevde starten av det som blir kalt "prodromal-symptomer". Hvordan jeg isolerte meg og ikke greide være sammen med andre på min alder. Og hvordan jeg begynte å miste taket på hvem jeg egentlig var. Jeg unner ikke noe menneske den opplevelsen.

Jeg vil med boka få leserne til kanskje å forstå litt mer om hvor vondt det er å ha en alvorlig psykisk lidelse som schizofreni også er. Kanskje vil akkurat du se en venn, et barn eller forelder som sliter, og kanskje du kan hjelpe han/henne som sliter. Likevel vil jeg si det at å ha schizofreni fortøner seg ulikt for alle. Min historie gir ingen klare svar, men kan kanskje være en hjelp.

Jeg skriver på en måte som ikke er helt vanlig. Jeg skriver historien min fra mange forskjellige vinkler. Fra Annas, psykiaterens, sykepleierens og familiens synsvinkel. Det er kanskje ikke en vanlig måte å fortelle en historie, men for meg er det viktig å vite litt om hvordan andre tenker om meg. Det er slik jeg forteller om Anna, og delvis meg.

Utdrag fra boken til Hannah

Petrie:

Det regnet ute. Verden stod stille, syntes Chris. De oransje veggene på utsiden hadde begynt å flasse. Hvit mur syntes godt under det oransje. Noen skrek. Det ljomet i veggene. Han lurte på om han skulle ta permisjon et år, kanskje to. Reise litt, se verden. Han var 27. Hadde utdannet seg rett etter videregående, og jobbet nå fast på sykehuset. Hjalp mennesker ute på skråplanet med å rette ryggen og prøve å møte verden igjen. Jo da, jobben hans var meningsfylt, noen kom seg faktisk ut, noen fungerte forholdsvis godt. Men langt fra alle. Hver gang det kom ei ny jente inn tenkte han på den føreste pasienten han hadde hatt. Hans første møte med psykiatrien.

Hun hadde sett ham i øynene, med store redde øyne. Det var hennes andre dag på avdelingen og hun hadde allerede møtt det meste der inne på skjerma. Belter, sprøyter og alt det andre de kunne tilby. De stilte henne de nødvendige spørsmålene, var hun en fare for seg selv eller andre? Man kunne aldri vite. Hun hadde hengt seg i lakenet den neste kvelden. Nakken hennes hadde hengt slapt til siden, i en helt umenneskelig vinkel. Ikke noe håp. Røpet hennes om fotfølging og hjelp

var ikke blitt hørt. Hun trodde hun ikke hadde noe valg. Bare tanken på det å dø så ensom, så alene, skremte ham. Det er ikke noe sted som er så stille som på et galehus midt på natta, når de innlagte sover. Og hun dro fra dem. Kanskje trodde hun ikke hun kunne komme seg bort, kanskje hadde hun gitt opp. Chris visste ikke. Han ville aldri få vite det heller. Jenta hadde kanskje et håp da hun kom hit, tenkte han, men mistet det da vi hånet henne med å ikke tro. Med å si at det hun oppfattet som sin virkelighet var helt på viddene. At alt det hun hadde levd med i så mange år hadde vært noe som faktisk ikke eksisterte. Noe bare hun hadde oppfattet. Han hadde slitt etter denne opplevelsen. Utdanningen gav han ikke makt over andre liv eller død, det var i det øyeblikket han skjønnte det.

Dr. Hovden kom joggende inn døra til skjerminga. Han løp alltid når det skjedde mye rundt han. Derfor løp han nå. Ny pasient. Ei ung jente. Ikke prøve ute i avdelingen først nei, hun hadde underholdt to politikonstabler i over 5 timer allerede. Han hadde ikke noe annet valg enn å legge henne rett i beltesenga, og fylle opp med medisiner. Chris hørte henne lang vei. De hadde valgt å ta henne inn bakdøra istedenfor foran, hvor hovedinngangen lå. Fordelen med dette var at politiet da

slapp å bære henne igjennom hele avdelingen før de kom inn. Inn hit, til avdelingens sorte hule. Der alle de mest utagerende og sinte pasientene var. De som var en fare for seg selv, og ikke minst en fare for miljøarbeiderne på avdelingen. For det e jo bedre å legge folk i belter ennå snakke med dem, tenkte han irritert, da døra slo opp. Foran ham stod to politimenn, tre miljøarbeidere og i midten under alle de sterke hendene lå hun. Helt utslitt, men fremdeles oppskaket. Følget passerte forbi, og inn på belterommet. Han fulgte etter, og overrasket seg selv med å takke ja til første vakt.

Alt var tåkete omkring henne. Ingenting stemte. Bordene og stolene fløy og en stemme sa navnet hennes. Anna! Hører du meg? Ropte stemmene, men de overdøvet ikke alt som skjedde inni hodet hennes. Tommy ropte, nei han skrek av full hals at hun måtte vekk. Rømme fra dette stedet de hadde ført henne før det var for sent. Før de forpestet sinnet hennes med medisiner som bare ødela alt. De måtte komme seg bort med en gang, til stedet hans, tilverdenen hans. Hadde hun bare kommet seg løs.

Det var kaldt inne i det lille rommet, hvor så mange mennesker hadde kjempet med seg selv. Kjempet for å komme seg løs fra de stramme

beltene som skar inn i ankelen og håndleddene. Han grøsset ved tanken på å ligge der selv. Han husket følelsen fra siste trening. Det å ligge der, og finne ut at man ikke kunne stole på mennesker. Følelsen av å ligge igjen i et ukjent rom og ikke kunne komme seg vekk, ikke kunne løpe ut om noe så trivielt som brannalarmen skulle finne på å gå av. Man hadde ikke noe valg, man måtte stole på menneskene som fartet rundt i gangene på det store huset. De med nøklene. De med makten. Å sette seg inn i pasientens situasjon var skremmende. For de gangene han hadde ligget fastspent til senga hadde han vært fullstendig klar over hva som skjedde. Han kjente de som spente ham fast, og han husket i ettertid hvorfor han lå der. Det var øvelse. En obligatorisk øvelse, der han hadde trukket lappen hvor det stod pasient.

Tåken i rommet lettet en smule. Hun hadde kjent et stikk i hofta, og begynte å føle seg veldig rolig. Helt rolig faktisk, for første gang på mange uker. Hun åpnet øynene så vidt, for å utforske det ukjente rommet hun befant seg i. Dette var ikke BUPA, det var helt sikkert, men hun var ikke helt sikker på hvor de hadde kjørt henne, selv om magefølelsen var der. Hun var på galehuset. Der de sendte de gale menneskene. De voksne, de som var annerledes.

Det satt en mann foran henne. Han kunne ikke være mer enn tretti og hadde hun ikke møtt ham her, kunne han vært en av de hun snudde seg etter på gata. Ikke modellvakker, men utrolig høy. Og tynn. Nesten som en av vennene hjemme. Hun måtte smile, litt forsiktig da, så ikke han så det.

Et smil var en god start. Det var lite, men det kom. Og det var det viktigste. Han tilbød seg å hente litt vann til henne. Hun sperret øynene opp, og begynte så vidt å hyperventilere, igjen. Gratulerer, tenkte han ved seg selv, du klarte å skremme henne ut av sitt gode skinn, kun ved å åpne munnen. Men hun kom seg raskt, faktisk med en gang han sa at hun ikke behøvde å drikke noe, ennå. Han så på henne lenge. Prøvde å lage seg et bilde av hvordan hun kom til å se ut morgenen etter, oppreist og ute av senga. Hun var ganske øyø, til å være jente, og det så ut som om hun levde et sunt liv. Med ett skjønnte han hvorfor politiet hadde hjulpet med å få henne inn også. Hun var sterk, og kanskje ville denne styrket få henne ut av systemet også. Det kunne falle begge veier. Enten var hun sterk nok til å ta sitt eget liv, eller til å gripe fatt i det. Gjøre noe med det, og ikke råtnene her inne. Han lste i rapporten at hun ikke var mer enn 17. Hun kunne komme seg inn på et hvilket som

helst utested, uten problemer, det var han sikker på. Hun så ut som en tjuetåring. Øynene hennes lukket seg igjen, hun måtte være utslitt. Kampen hadde vart i fem timer, men nå var den over. Det virket som om hun hadde godtatt situasjonen slik den var for øyeblikket.

Selv var han fra Nord-Norge, og dialekten hans røpet ham ennå. De få gangene han hadde snakket, hadde Anna konsentrert seg om det han sa, hun hadde ikke leet et øyelokk, men han så at hun hørte på, noe hun ikke hadde gjort da Eirik, som også var på vakt hadde kommet inn og gitt beskejder. Hun la seg på armen hans, helt stille. Man ville tro hun ikke hadde tillit til noen nå, etter det som hadde skjedd, men hun søkte kontakt. Ville ikke la ham gå og ta en røyk engang, bare så på han med store øyne de gangene han nevnte det.

Mannen ved siden hennes var snill. Hun hadde alltid visst det, med en gang hun møtte folk, om hun likte dem eller ikke. Som regel likte hun de menneskene som aldri kunne være med henne, men det virket ikke som om han hadde planer om å gå. Bare når han måtte ut og røyke. Tommy hadde dempet seg litt, men noen ganger hvisket han stille til henne, og det fikk henne til å se seg om. Rundt og rundt i rommet, uten

å egentlig vite hva hun så etter. Det var mye rart i taket, mønster i fine farger, prikker og linjer som forandret seg etter som hun beveget øynene. Han spurte henne om hun så noe, eller hørte noe, for han kunne ikke høre noe. Hun visste ikke hva hun skulle si, det var farlig. Tommy bad henne om å ikke si et ord, så hun nikket bare forsiktig, helet stille, så man nesten ikke kunne se det. Mannen så det. Hjertet hennes ble glad, kanskje ville han hjelpe. Kanskje ville han gjøre noe med det som hun ikke orket å kjempe mot mer. Det var helt stille, utenfor døra hørte hun mennesker gå forbi. Først hørte hun lette trippende skritt, de nærmest løp nedover gangen. Plutselig stoppet de opp, hun hørte nøkler ringle og en dør ble slått opp. Og smelt igjen. Hodet til personen dukket opp i døra. En liten mann, lavere enn henne selv, med et stort smil kikket inn. Han hilste på henne og fartet videre. Det der, det var Daniel sa Chris, han jobber natta her, men i kveld er han ute i den åpne avdelingen. Du er på skjermet avdeling nå. Her er det ikke så mange inntrykk og mennesker, rett og slett mindre å forholde seg til. Han smilte, jeg tror det er bra for deg nå. I rommet ved siden av ligger en fyr som heter Svein. Han er hyggelig. Du møter han nok i morgen, tenker jeg, han tusler som regel rundt her og prater med dem

han ser. Hun ble trøtt, det var så mange navn, så mye å forholde seg til selv her inne på skjerma. Hun gjespet, men turte ikke legge seg til å sove ordentlig, bare lukket øynene.

Hannah Petrie E-post: hannahpetrie@hotmail.com
